

ФОЛИСИТЕ НА ЛЪВ VI (886Г. - 912Г.)

АВТОР: КАМЕН КОЛЕВ

ВСИЧКИ СНИМКИ СА ОТ : [HTTP://WWW.COINARCHIVES.COM/](http://www.coinarchives.com/) И ОТ [WWW.FORUMANCIENTCOINS.COM](http://www.forumancientcoins.com)

Това един от най-често срещаните императорски типове на Византия, за 9-10 век. Изобщо във всяко едно средновековно селище, където се правят разкопки, не само в България, а и като цяло в Европа, от периода 9-10 век, няма как да не се открие доста голямо количество именно от неговите фолиси. Тъй като номиналът е малък, те се използват както от по-богатите, така и от най-бедните в общността.

Но нека проследим историята на типа, за да си обясним, какво точно прави точно този монетен тип, толкова широко срещан, навсякъде

Не бих казал че времето на управлението му се слави със чак толкова големи успехи, бащата на Лъв, бил човек на действието, но новият император не бил такъв човек. Много повече му се отдавало да прави научни трудове, отколкото да се занимава със държавните дела и политика. Той довършил започнатата от много време книга "Базилика", която става основа на правото практикувано в цяла средновековна Европа, и поради това си славно дело, получил прозвището "Мъдрият" или "Философът". Но не толкова добре било положението като цяло в империята. Както знаем по това време в България владетел е Симеон (893г. - 927г.), което било доста голям проблем за Византия. След времето на стабилна политика от времето на предишният император, българите решили да отстояват своето и в един прекрасен момент от един от господарите на средновековните територии, Византия се задължава да плаща данъци на България. От тук в страната ни, която в този момент няма своя собствена монетна система, се влива в обръщение доста голямо ежегоден количество, византийски монети, което обяснява и защо те

се срещат толкова често у нас. Но защо се срещат и в цяла Европа, във големи количества?

България не била единственият проблем пред мъдрият император. Много скоро, арабите с които имали проблеми, поради доста добрата за времето си флота, решили че също е време да се възползват от слабостите на новият император. Така след редица нападения, завладяват изцяло Сицилия през 902 г. Византия отново се налага да плаща данъци и такси за да скрепи положението при бреговете си, като към края на управлението на Лъв 910-912г., нещата с арабите придобили известна спокойност, но в България те тепърва започвали да придобиват връхна точка. Поради многото данъци и такси плащани от империята и разбира се засилената за времето си търговия, голямо количество фолиси циркулират във цяла Европа, като естествено, най-голямо количество са на територията на източна и централна Европа.

След като обяснихме и защо точно този монетен тип е толкова срещан, е време да кажем и как стоят нещата със монетната циркулация и изобщо какви са типовете монети емитирани в периода. Лъв не се слави със никакви конкретни промени относно монетна циркулация в империята, не прави реформи и всичко е така, както е било наследено от предните императори. От злато продължават да се отсичат Солидите, които са около 3-4 под вида, не е отчетена никаква богата иконография, стиловете са еднотипни с предишните императори, разликата е единствено във надписите. От сребро се отсича познатият номинал "Милиаресиос", който е добре познат, типовете също са 2-3 и не се отличават със нищо по характерно. От бронз

естествено се отсича номиналът Фолис, който вече няма на аверса си онова М, от фолисите на Юстин и Юстиниан, Този вид на отсичане на фолиси М, бил окончателно приключен към средата на X век. Бащата на Лъв VI-ти, Василий I за разлика от сина си бил доста по-добър император и бил извършил доста реформи не само при законодателството и строителството, но и спрямо монетите, където били въведено малко освежаване на доста старите вече типажки върху аверсите и реверсите.

Относно монетните дворове, тук вече нямаме останалото от Юстиниан голямо количество монетарници, някои от тях дори просъществували доста кратко време след неговото управление, а други още около 50-100 години. По времето на Лъв има 3 конкретни монетни двора и това са този на Константинопол, този на Черсон, който ще прекрати своето съществуване около средата на 11 век и един несигурен монетен двор, за който се знае че е провинциален, поради доста по-грубият стил на изображенията, той отсича номинали Фолис и половин Фолис. Изобщо и двата монетни двора и Черсон и несигурният отсичат единствено бронзови номинали, като цяло, не само за Лъв, но и за други императори.

Най-често се срещат Константинополските типове фолиси, които са 3 под вида. Няма да се налага описването и на трите тъй като един превъзхожда всички други като тираж. Другите два под вида са вариации, които ще можем да видим при снимките, те също се срещат сравнително често, но не толкова колкото този който ще опишем. Колкото до другите монетни дворове, техните монети също се срещат доста, но определено не толкова, колкото Константинополските емисии. Та въпросният тип представлява следното:

Л: + LEON bASILEVS ROM Бюст в анфас. С къса брада, корона и хламида, държи акакия в лявата си ръка.

Оп: + LEON/ EN OEO bA/ SILEVS R/ OMEON на четири реда, като отбележим че на вторият ред 3-та булва е О с чертичка вътре (съответства на Т), и някои от буквите са ръкописно изписани, което при статията ще е доста по-трудно постижимо.

При другите типове Фолиси, надписа на реверса е същият, при два типа има малки вариации на надписа във вида:

+ LEON/ S ALEXAN/ GROS bASIL/ ROMEON или подобен.

При аверса е възможен варианта на Лъв да е на трон, с корона и лорос, държи военно знаме и акакия, като трона е с извити ръбове, като реверса е първият тип, или пък комбинацията Лъв вляво и Александър вдясно, в анфас, седнали на двоен трон, всеки от тях с корона и лорос, държат военно знаме помежду си. Този втори тип има и малко по-различен аверсен надпис, и е в комбинация с по-дългият втори реверсен надпис.

Монетите на Черсон, са с доста по-опростен иконографски тип, като на аверса е голямо ЛЕ, а на реверса кръст с цветя върху две или три стапъла, често с украса от перлички от страни. Възможни са още 3-4 под вида монети на този монетен двор, като всички са с по-малък диаметър от фолиса (около 25 мм) и най-вероятно са номинал, половин Фолис, като всички имат на аверса си комбинациите на буквите ЛА, със или без кръст между тях, със 2-3 варианта на реверса.

Монетите на несигурният провинциален монетен двор, се отличават с това че вариантът на фолис е абсолютно същият като описаният често срещан тип на Константинопол, но разликата е там че този се характеризира със доста по-груб начин на отсичане. Половин Фолисовият им номинал е подобен на този от Константинопол, при който на аверса са образите на Лъв и Александър на трон, с малки разлики в надписите и естествено отново малко по-характерен груб стил на изображенията.

Александър се явява съимператор на Лъв и малко по-късно самостоятелен император за период път половин година. Той е брат на Василий I-ви, бащата на Лъв, но изобщо не се намесва във управлението на империята, като дори самостоятелното му управление е белязано от купища грешки, като най-фундаменталното от тях е отказа на Византия да плаща дължимият годишен данък на българите през 913 г., което ще доведе до купища проблеми на империята.

След като подробно и не чак толкова при някой, описахме вариантите на фолиса на Лъв ще се спрем и на цената. За България, цената е сравнително ниска около 1-2 до около 5 лв. и то за наистина много добре запазени монети, които са със доста добро

качество. За западните аукциони, цената не е невероятно висока, но все пак се търгува между 20 и 90 долара средно. Естествено ще сложим и някой снимки от приключили аукциони за да има обща представа читателят как се движат цените там.

1.Лъв VI (886-912), фолис, от най-често срещаният тип на монетен двор Константинопол, качество VF, продадена на аукцион през май 2009г, за 70 Евро

2.Лъв VI (886-912), фолис, тип на Лъв със Александър на трон на монетен двор Константинопол, качество VF, начална цена на аукцион през март 2009г, 150 Евро, не продадена

Лъв VI (886-912), половин фолис, монетен двор Черсон, качество F

3. Лъв VI (886-912), фолис, от най-често срещаният тип на монетен двор Константинопол, качество XF, продадена на аукцион през ноември 2008г, за 240 Евро

4. Лъв VI (886-912), фолис, от най-често срещаният тип на монетен двор Константинопол, качество XF, продадена на аукцион през март 2008г, за 150 Евро

5. Лъв VI (886-912), фолис, тип на Лъв със Александър на трон на монетен двор Константинопол, качество VF, продадена на аукцион през март 2008г, 250 Евро,

6. Лъв VI (886-912), фолис, третият тип фолис от вида Лъв VI на престол на монетен двор Константинопол, качество F, продадена на аукцион през март 2008г, за 85 Евро

7. Лъв VI (886-912), фолис, от най-често срещаният тип на монетен двор Константинопол, качество AVF (About Very Fine), продадена на аукцион през декември 2007г, за 30 Долара

8. Лъв VI (886-912), фолис, третият тип фолис от вида Лъв VI на престол на монетен двор Константинопол, качество XF, продадена на аукцион през януари 2007г, за 725 Долара